

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי כ"ג בסיון תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

נדריים - י"ז

1. מצינו מקור נוסף שאין נשבעין לעבור על המצות - להרע או להיטיב, מה הטבה רשות אף הרעה רשות, ונתמעט נשבע לבטל את המצוה ולא ביטל, שאין הרשות בידו שלא לקיים המצוה. מדוע הוצרכו לפני לימודים?

'להרע או להיטיב' בא ללמד שאם עבר בשוגג על שבועתו וקיים המצוה פטור מקרבן שבועה.

'דברו' בא ללמד שאם עבר במזיד על שבועתו וקיים המצוה, אינו לוקה משום לאו דשבועת ביטוי.
2. משנה - יש נדר בתוך נדר, ואין שבועה בתוך שבועה. כיצד?

אמר הריני נזיר אם אוכל הריני נזיר אם אוכל, ואכל - חייב על כל אחת ואחת.

שבועה שלא אוכל שבועה שלא אוכל, ואכל - אינו חייב אלא אחת, כיון שכבר מושבע ועומד מהר סיני ולא חלה עליו שבועה שניה. [לגי' הר"ן הובא בגמ' קטע נוסף]
3. באיזה אופן מדובר מה ששינינו שנזירות חלה על נזירות?
 - א. רב הונא: רק באופן שאמר הריני נזיר היום הריני נזיר למחר, שמתוך שהוסיף יום אחד על נזירותו חלה עליו נזירות שניה.
 - ב. שמואל: אפילו באופן שאמר הריני נזיר היום הריני נזיר היום.
4. אלו קושיות הגמרא מקשה על שיטת רב הונא?
 - א. מדוע התנא חילק בין שבועה לנדר ולא חילק בין נדר שהוסיף יום, לנדר שלא הוסיף. קשיא.
 - ב. שינינו אין נדר בתוך נדר, ואין שבועה בתוך שבועה - ואם מדובר שאמר הריני נזיר היום הריני נזיר למחר, וכיוצא בה לגבי שבועה, נשבע שלא אוכל תאנים וחזר ואמר שבועה שלא אוכל ענבים, מדוע לא חלה השבועה השניה על הענבים?

אלא בהכרח לגבי שבועה מדובר שאמר שבועה שלא אוכל תאנים וחזר ואמר שבועה שלא אוכל תאנים, וכיוצא בה לגבי נזירות אמר הריני נזיר היום הריני נזיר היום, ושינינו: יש נדר בתוך נדר.

רב הונא יענה: מדובר שאמר הריני נזיר היום הריני נזיר למחר, וכיוצא בה בשבועה שנשבע שלא יאכל תאנים וחזר ואמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים, לא חלה עליו שבועה.

רבה חולק וסובר: בחזר ואמר שבועה שלא אוכל תאנים וענבים, ואכל תאנים והפריש קרבן, וחזר ואכל ענבים, שאין מצטרפין כיון שהפרשת קרבן מחלקת, והענבים נחשבים חצי שיעור, ואין מביאים קרבן על חצי שיעור, ומוכח שחלה שבועתו השניה ומיגו שחל שבועה על ענבים חל גם על תאנים.
 - ג. מיתבי: מי שנזר שתי נזירות בבת אחת, מנה את הראשונה והפריש קרבן ונשאל עליה לחכם - עלתה לו שניה במנין ימי הראשונה, ואין לפרש שמדובר כשאמר הריני נזיר היום הריני נזיר למחר, שא"כ למה עלתה לו שניה בראשונה, הרי יש יום נוסף, אלא פשיטא שאמר הריני נזיר היום הריני נזיר היום, וגם באופן זה חל הנזירות, ואלמלא נשאל על הראשונה היה לו למנות שתי נזירות.

ותירצו: א. מה שעלתה לו שניה היינו חוץ מהיום שנוסף.

ב. מדובר שקיבל שתי נזירות בבת אחת, ומודה רב הונא שחלו שתיהן כיון שאין אחת קודמת לחברתה.